

25 JAAR



1993 - 2018





Op de knieën voor een mooie foto.



Een gezellige familiedag aan de Zoom.



Een Buizerd uit draad bevrijden.



Het ringen van jonge Slechtvalken in de hoogspanning.



Het ringen van jonge Kerkuilen in een schuur.

VOORWOORD

*“Uitbundig zingt de Blauwborst,
schuw schuilt de Dodaars in het riet.
Hoor, het fluitend geluid van de Geoorde fuut, ver weg.
Trillend antwoordt de Sprinkhaanrietzanger
Saxicola rubicola, Roodborsttapuit,
de Bruine kiekendief roept hunkerend zijn vrouw, “hie-é”
Het hoempende geluid van de Roerdomp markeert de stilte,
de Kraanvogel zoekt een pleisterplek.
De herkenning van de Klapekster brengt vreugde,
opnieuw zwelt de baltszang van de Wulp aan, stilgehouden vleugels.
De dag is begonnen”. (tekst: Henk Evers)*

25 Jaar Vogelwerkgroep Nederweert is 25 jaar passie, poëzie en vroeg opstaan. De telgegevens over de ontwikkelingen in de vogelstand zijn belangrijk. De gegevens weerspiegelen het natuurbeleid en leiden tot aanpassingen. Daarmee vervult u een belangrijke maatschappelijke functie.

Uw werkgroep heeft bovendien een sterke waarde in zich zelf. Zo zijn uw basiscursussen ver voor aanvang volgeboekt. Dat is hoopgevend, onwetendheid kan gemakkelijk leiden tot onverschilligheid. U doorbreekt dat met uw werk. Met haar ontzagwekkende natuurgebieden vormt Nederweert een vogel-oase in Nederland en ver daarbuiten. De Groote Peel, Sarsven en de Banen, onze Weerterbossen, het zijn unieke gebieden. Bijna 100 soorten (broedvogels) bevolken onze gemeente.

Vroeg op, aan de slag.

Ik wens u -ook voor de komende 25 jaar- veel succes met uw werk. Nederweert mag u oprecht dankbaar zijn voor uw grote inzet.



HFM (Henk) Evers,
Burgemeester van Nederweert

OPENINGSWOORD

Vaak lezen we dat mensen gelukkiger zijn als ze in contact zijn met de natuur. Je komt er tot rust, je geniet van alles om je heen en je bent lekker buiten. Hoe gezond wil je het hebben ! En als je dan thuis komt wil je dat genot ook nog eens delen met anderen, door bijvoorbeeld foto's te laten zien die je gemaakt hebt. Soms ben je behoorlijk nat geregend, of was het een koude ochtend. Met goed schoeisel en een warme jas is dat geen probleem. In Nederweert zijn er honderden mensen die eropuit trekken om vogels te bestuderen of te inventariseren. Of gewoon om van vogels te genieten.

25 jaar geleden leek het een aantal vogelaars wel nuttig om onderling kennis te gaan uitwisselen in verenigingsverband. Zo ontstond in 1993 de Vogelwerkgroep Nederweert. In dit boekje schetst één van de oprichters hoe dat tot stand kwam. We zijn inmiddels 25 jaar verder en hebben meer dan honderd leden, die regelmatig bijeenkomen voor leuke en leerzame activiteiten zoals: het inventariseren van zeldzame vogels in Nederweert, het organiseren van de "basiscursus vogels kijken", lezingen met interessante gastsprekers en het verzorgen van natuurexcursies. Daarnaast zijn er speciale werkgroepen voor interessante vogelsoorten. Ook leveren leden een fysieke bijdrage aan het onderhoud van de fraaie natuurgebieden waar Nederweert zo trots op is. Kortom: een gezellige vereniging met enthousiaste leden.

In dit programmaboekje lees je meer over al deze activiteiten, maar uiteraard ook hoe de vogelwerkgroep dit 25-jarig jubileum in 2018 gaat vieren. Een uitgebreid feestprogramma biedt alle kansen om met ons mee te genieten van onze natuur, met uiteraard de grootste aandacht voor onze vogels.

Cor de Nijs
voorzitter



GESCHIEDENIS VAN DE VOGELWERK GROEP NEDERWEERT

Ergens in de beginjaren negentig leerde ik Raymond Pahlplatz kennen. Hij woonde in de Berkenstraat met Karin Linders. Ze waren vanuit Grave verhuisd naar Nederweert. Toen ik op een dag daar was, ging het al gauw over vogels en landschappen etc. Hij kwam uit een vogelwerkgroep uit de omgeving van Nijmegen. Ik weet niet meer wie er mee kwam, maar op een gegeven moment kwam het hoge woord eruit: er moest in Nederweert een vogelwerkgroep komen. Vanaf dat moment ging het snel. Raymond was bekend met de Sovon-methode en ik kreeg de opdracht om zo snel mogelijk de voor mij bekende vogelaars te mobiliseren. Harrie Vossen was de eerste die ik benaderde, want we zagen in hem wel een goed bestuurslid. In de daarop volgende weken werden Harrie, Jo, Riet enz. door mij gerekruteerd voor de vogelwerkgroep. Binnen twee weken hadden we al 25 leden. Bij de notaris tekenden Raymond en ik de oprichtingsakte. Er was zowaar een heuse Vogelwerkgroep Nederweert geboren ! Vervolgens werd er een informatieavond georganiseerd over de zojuist opgerichte vogelwerkgroep. Men kon zich die avond opgeven als lid. Wat we nog nodig hadden waren een secretaris en een penningmeester. Na wat gesprekjes links en rechts liep ik naar een tafeltje waar twee mannen aan zaten. Het waren Ton Hoeben en Thijs Loven. Ze hadden allebei wel interesse in een van de functies in het bestuur, dat dus zo tot stand kwam. Raymond en Harrie Vossen hadden zich al aangemeld als lid. Thijs werd secretaris en Ton penningmeester. Ik werd door dit viertal tot voorzitter gebombardeerd. De eerste jaren vlogen voorbij en de neuzen stonden allemaal dezelfde kant op. Zo werd al snel een van de beste ideeën gelanceerd, namelijk "de basiscursus vogels kijken". Een absolute topper. In totaal hebben de afgelopen jaren meer dan 400 mensen deze cursus gevolgd. Al snel stond het 10-jarig bestaan voor de deur. De mouwen werden opgestroopt en de krachten gebundeld. Het werd een fantastisch feest, met als hoogtepunten de uitreiking van een Koninklijke onderscheiding aan Harrie Vossen en de uitgave van ons eerste boek. De jaren verstreken en na 16 jaar de voorzittershamer te hebben gehanteerd stopte ik als voorzitter. Tijd voor een frisse wind. Vogelwerkgroep Nederweert heeft zich inmiddels ont-



wikkeld tot een serieus te nemen partner en heeft wat mij betreft het predicaat TOPPER verdiend. Ik heb er het volste vertrouwen in dat ook dit feest een geweldige happening gaat worden. Ik wens iedereen veel plezier de komende tijd met de voorbereidingen. Rest mij alleen nog te zeggen dat ik gruuëts ben er een van de VWG Nederweert te zijn.

Lei Reemers

VOGELS INVENTARISEREN

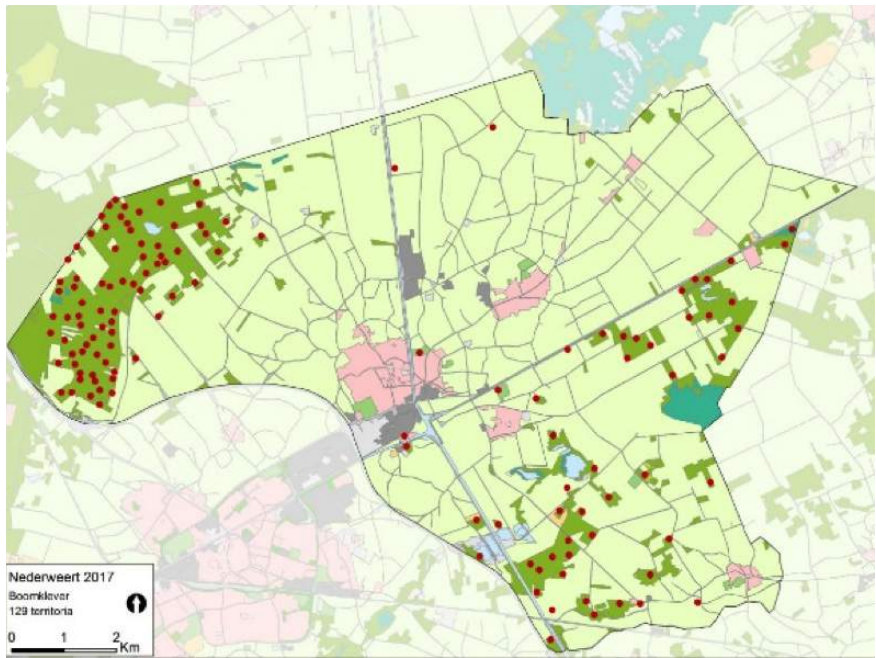
In de periode 1994 -2017 is de gemeente Nederweert jaarlijks door circa 30 vrijwilligers onderzocht op zeldzame en schaarse broedvogels. De systematische tellingen worden op een gestandaardiseerde manier in 22 telgebieden uitgevoerd. Wij onderzoeken zowel de natuurgebieden, het agrarisch gebied alsook de stedelijke gebieden. In 2018 wordt Nederweert voor de 25e keer onderzocht waardoor sprake zal zijn van een unieke reeks met goede informatie over voorkomen, aantalsontwikkeling en verspreiding.

In 25 jaar is landschappelijk veel veranderd in Nederweert. Door groot-schalig natuurherstel, extensief beheer binnen de natuurgebieden en het ouder worden van de bossen is de situatie voor een aantal soorten flink verbeterd. Voormalige broedvogels als Visdief, Grauwe klauwier en Nachtzwaluw keerden terug, de Boomklever nam explosief toe en de Middelste bonte specht werd een nieuwe broedvogel voor Nederweert. In het agrarisch gebied is de situatie echter veel minder rooskleurig. Weide- en akkervogels als Grutto, Wulp, Scholekster en Patrijs zijn drastisch afgenomen en de vraag is of deze soorten voor Nederweert behouden kunnen blijven.

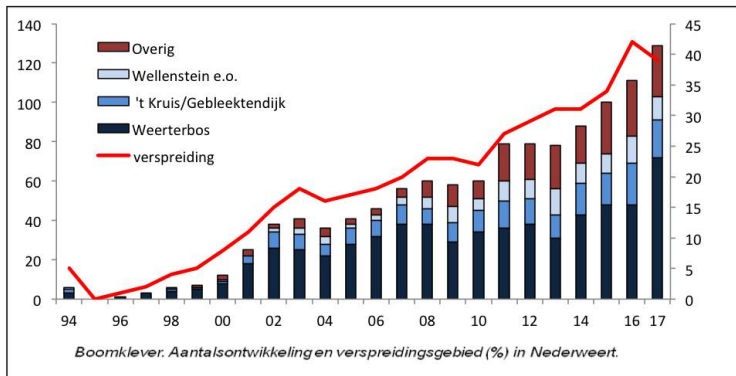
De gegevens worden beschikbaar gesteld aan overheden, terreinbeheerders en andere belanghebbende partijen en zijn belangrijk voor het afstemmen van beleid en beheer. Daarnaast worden de gegevens gebruikt om de inwoners van Nederweert te informeren. Dat gebeurt middels publicaties, lezingen en een zeer succesvolle cursus.



De Boomklever nam in Nederweert toe van 6 paren in 1994 naar 129 paren in 2017.



Kaart Boomklever.



FEESTPROGRAMMA

27 en 28 januari **de aftrap**

Tuinvogeltelling voor alle inwoners van Nederweert.

Nadere details worden tijdig via lokale media, facebook en onze website bekend gemaakt.

7 maart **openingsbijeenkomst**

De vereniging start het officiële jubileumjaar tijdens een bijeenkomst voor leden en belangstellenden met direct aansluitend de lezing: “van Torenvalk tot Slangenarend”. Het hoe en waarom van ontwikkelingen in de Nederlandse roofvogelpopulatie.

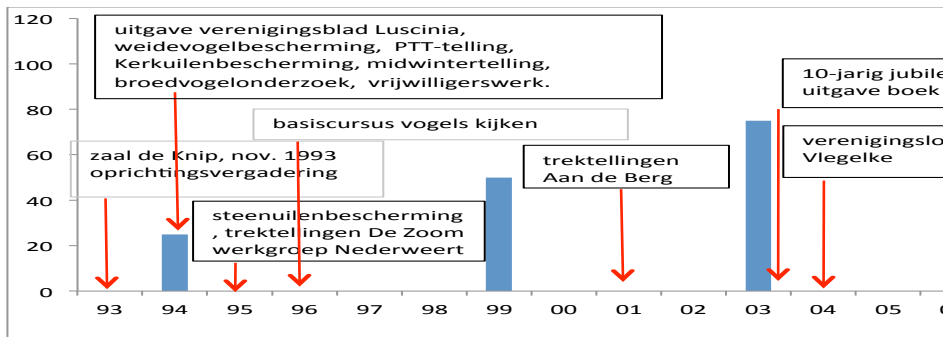
Plaats: Wubs Pub, inloop vanaf 19.00 uur. Aanvang lezing 19.45 uur.

22 april **kleine “Big Day”**

Tijdens een ochtend buiten, wordt er in teams van 2 of 3 personen geprobeerd binnen de gemeente Nederweert zoveel mogelijk soorten waar te nemen. Voor leden en basiscursisten 2018. Exacte tijd en locatie volgt.

9 mei **herdenkingsbijeenkomst**

Bijeenkomst rond de herdenkingsboom op het landgoed “Philomena-hoeve” voor de leden die ons de afgelopen 25 jaar zijn overleden. Voor leden en genodigden. Aanvang 19.30 uur



22 september **filmavond Lambertushof**

Openluchtbioscoop met prachtige natuurbeelden van o.a. Han Meeuwssen, bekend van "de Strabrechtse Heide". Aanvang 19.30 uur op de Lambertushof. Voor alle inwoners van Nederweert en omstreken. Einde 22.30 uur. Bij slecht weer wordt de avond verplaatst naar de Pinnenhof. Dit wordt tijdig in de media bekendgemaakt.

27 oktober **afsluitingsevenement**

Grootse openbare afsluiting van het jubileumjaar voor jong en oud.
Locatie: Zorgboerderij Bosserhof, Bosserstraat 8 te Nederweert.
Van 14.30 uur tot 17.30 uur.

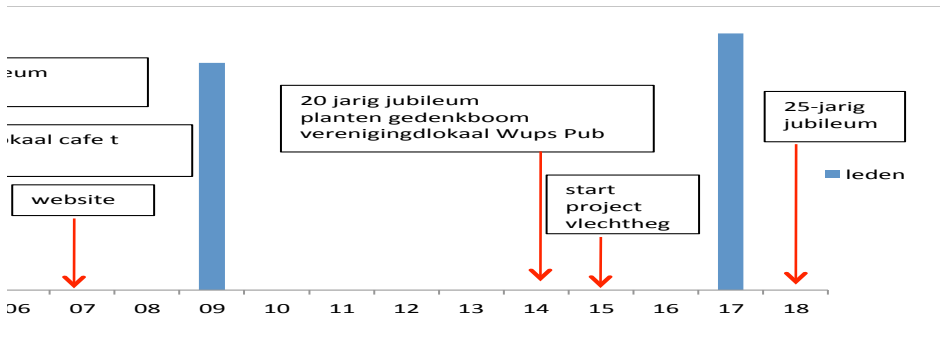
27 oktober **boekpresentatie**

De vereniging brengt een nieuw boek uit over de resultaten van 25 jaar vogels inventariseren. Vooraf intekenen op dit unieke boek is mogelijk. Via de media wordt daar tijdig aandacht aan besteed.
Locatie: Zorgboerderij Bosserhof, Bosserstraat 8 te Nederweert. Presentatie 16.30 uur, waarna algemene verkoop en ophalen gereserveerde exemplaren.

27 oktober **verenigings-BBQ**

Afsluiting jubileumjaar voor leden en partners.
Locatie: Zorgboerderij Bosserhof, aanvang 18.00 uur.

Houd de media in de gaten voor de meest actuele informatie !!!!



BASISCURSUS

In 1998 werd voor het eerst de “basiscursus vogels kijken” georganiseerd. Het is een laagdrempelige cursus met de intentie om de deelnemers te laten genieten en meer bewust te maken van de vogels en de mooie natuur om ons heen. In 2018 hopen we de basiscursus voor de 19e keer te organiseren.



De cursus is met zijn tijd meegegroeid. Door de digitalisering in 2001 kunnen we de vele ontwikkelingen in het buitengebied van Nederweert en de effecten hiervan gemakkelijk direct in de lesstof verwerken. Zo blijft de aangeboden informatie en presentatie steeds actueel.

Dat de basiscursus na al die jaren nog steeds populair is blijkt uit het feit dat er elke keer weer meer aanmeldingen binnenkomen dan we kunnen plaatsen. Waar in de begintijd deelnemers alleen uit Nederweert kwamen is dat inmiddels uitgegroeid tot belangstellenden in een straal van 60 km rondom Nederweert. Tot slot blijkt 75 % van onze vogelwerkgroepleden afkomstig van de basiscursus.

Het bovenstaande is een resultaat dat we met onze vaste cursusgroep alleen met veel enthousiasme voor de materie en aandacht voor de deelnemers kunnen bereiken en waar we als vogelwerkgroep dan ook best trots op mogen zijn.

WERKGROEP- ACTIVITEITEN

De vereniging kent meerdere werkgroepen die zich met specifieke onderwerpen bezighouden. Naast de algemene inventarisatiewerkzaamheden worden ook broedkasten gemaakt en opgehangen voor Kerkuilen, Steenuilen en Slechtvalken. Soms zelfs bovenin een hoogspanningsmast. Anderen nemen beschermende maatregelen samen met agrariërs ten behoeve van de weidevogelpopulatie. Ook zijn er leden die vlechthekken aanplanten. Alles gericht op een goede leefomgeving - biotoop - voor verschillende soorten vogels.

Steenuilenwerkgroep

Onder leiding van een coördinator plaatst en controleert een aantal leden speciale nestkasten voor Steenuilen bij boerderijen en burgerwoningen. Jaarlijks kunnen zo fraaie overzichten van alle broedgevallen in Nederweert worden gemaakt. De gegevens worden uiteraard meegenomen in de inventarisaties van de vogelwerkgroep, maar ook doorgestuurd naar de "Stichting Stone". Recent werden nog weer 22 nestkasten toegevoegd, gericht op een succesvolle toekomst voor de Steenuilen in Nederweert.

Kerkuilenwerkgroep

De Kerkuil is een prachtige nachtvogel die sinds een aantal jaren qua aantal weer terug is op het peil van vóór 1963. In dat jaar werd Nederland getroffen door een strenge winter met langdurige sneeuwval waarbij veel Kerkuilen door honger en uitputting het leven lieten. Ook was er steeds minder nestgelegenheid omdat kerktorens en molens ontoegankelijk werden gemaakt. Leden van de kerkuilenwerkgroep hebben in de loop der jaren veel nestkasten geplaatst om deze fantastische vogels nieuwe nestgelegenheid te bieden. Ieder voorjaar worden de kasten gecontroleerd op broedgevallen. Het aantal jongen is sterk onderhevig aan de schommelingen in het muizenaanbod. In een 'goed muizenjaar' kan een paartje Kerkuilen meerdere broedsels grootbrengen.

PTT-trekvogel-tellingen

Een aantal leden van de vogelwerkgroep doet al vele jaren mee aan de Punt Transect tellingen (PTT). Binnen Nederweert zijn 4 routes uitgezet van de landelijk ongeveer 400 routes. Doel van deze tellingen is het voorkomen, de aantallen en de trends van wintervogels te volgen. Iedere telroute heeft 20 punten waarbij op elk punt gedurende 5 minuten elke waargenomen vogel wordt genoteerd. Daar altijd dezelfde routes worden afgelegd geeft de PTT mooi het verloop weer van vogelsoorten die in de winterperiode in Nederweert te zien zijn.

Trektellen gebeurt juist vanaf een vast en bewust van tevoren gekozen trek-telpunt dat in ons geval in de Groote Peel ligt. Tijdens goede voor- en najaren worden in een gezellige sfeer honderdduizenden vogels geteld, genoteerd en in trektellen.nl ingevoerd door een grote groep enthousiastelingen. Doordat dit door vele telposten over het hele land en ver daarbuiten gedaan wordt ontstaat een fraai beeld van de massale vogelbewegingen die plaatsvinden in ons luchtruim. Extra mooi zijn de momenten waarop ofwel een minder algemene soort dan wel exceptionele aantallen de telpost passeren.

Werkgroep educatie

De vogelwerkgroep vindt het belangrijk zoveel mogelijk mensen bewust te maken van de schoonheid en het belang van de vogels en de natuur in het algemeen. Draagvlak creëren staat bij ons hoog in het vaandel. Naast het aanwezig zijn bij activiteiten met stands, het geven en/of organiseren van lezingen en het meenemen van geïnteresseerden in het veld is onze basiscursus daarbij een heel erg gewaardeerd instrument.

Werkgroep landschapsbeheer

De vogelwerkgroep doet middels de werkgroep Landschapsbeheer ook veel aan kleinschalige werkzaamheden in de natuur. Doel hiervan is om de omstandigheden voor bijzondere flora in stand te houden. Voorbeelden hiervan zijn behoud van gagelvelden, heideherstel en voorkomen van dichtgroeiende van bijzondere vegetaties. Dit alles natuurlijk ook in het belang van de in het bewuste biotoop levende fauna. De werkzaamheden vinden in de periode september tot en met februari en verspreid over de gemeente Nederweert plaats. In de pauze wordt voor warme dranken en een hartige hap gezorgd. Leden maar ook niet-leden zijn welkom. Voor gereedschap wordt gezorgd en deskundig toezicht is altijd aanwezig. Naast de reguliere werkdagen doet de vereniging ook mee aan de jaarlijkse natuurwerkdag op de eerste zaterdag van november.

Akker-, en weidevogels

In goed overleg en in samenwerking met de landeigenaren proberen de leden van de werkgroep de nesten van de weidevogels te beschermen. De beschermingsmaatregelen blijken hard nodig want zowel de Nederweeterter als ook de landelijke tellingen tonen aan dat weidevogels het heel moeilijk hebben. Als laatste 'bolwerk' binnen de provincie Limburg wordt er in Nederweert hard gewerkt om met beheeroverkomsten een levensvatbare populatie te creëren en in stand te houden. Gezien het groeiende aantal deelnemende grondeigenaren, waardoor het redelijk aaneengesloten gebied dat binnen deze regelingen valt toeneemt, blijft er hoop voor de hier levende weidevogels. Tijdens allerlei vormen van overleg wordt ook meegedacht hoe het gebied zo goed mogelijk in te richten en te onderhouden voor onze weidevogels.



Jonge vogels hebben soms een beetje hulp nodig



Jonge slechtvalken in de hoogspanningsmast

NATUUR-ACTIVITEITEN



Leden van de vogelwerkgroep planten vlechthekken aan



Ook de jeugd helpt graag een handje bij het natuurbeheer

PRESENTATIES

Elke twee maanden organiseert de vogelwerkgroep een lezing over een natuuronderwerp. Dit kan uiteraard gaan over vogels, maar ook bevers, vlinders en bijzondere natuurgebieden vormen soms het thema.



Veel aandacht bij een van de lezingen

Vogelwerkgroep Nederweert

Bestuur:

Cor de Nijs	voorzitter
Thijs Loven	secretaris
Jo Kluskens	penningmeester
Ria Klaessens-Verdonschot	lid
Frank Meeuwissen	lid

Contact:

Mailadres	25vogelwerkgroepnederweert@kpnmail.nl
Postadres	Nassastraat 2 6031 AM Nederweert
Website	www.vogelwerkgroepnederweert.nl
Facebook	Vogelwerkgroep Nederweert



Vroeg op pad voor de vogelinventarisatie



Ook een verenigingsactiviteit kan wel eens verregenen

